İlham Əliyev regional sülh təşəbbüslərinin müəllifidir

Azərbaycan ilə Ermənistan arasında qarşılıqlı etimadın formalaşması üçün əlverişli zəmin yaranıb

Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin imzalanması istiqamətində real addımlar atılmaqdadır. Azərbaycan bütün zamanlarda buna hazır olduğunu əməli fəaliyyəti ilə təsdiqləsə də, məğlub Ermənistan ABŞ-də keçirilən üçtərəfli görüşdə imzalanan Birgə Bəyanatadək sülhdən yayınmağa çalışırdı.

Ümumiyyətlə, Vaşinqtonda ABŞ Prezidentinin şahidliyi ilə Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin Birgə Bəyanatı, iki ölkənin xarici işlər nazirləri tərəfindən "Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikası arasında sülhün və dövlətlərarası münasibətlərin təsis edilməsinə dair Saziş" layihəsinin paraflanması bir daha göstərdi ki, dünya Azərbaycanın başladığı, irəli apararaq məntiqi sonluğa yaxınlaşdırdığı sülh gündəliyini qəbul edir. Vaşinqton görüşünün nəticəsi olaraq ATƏT-in Minsk qrupunun və ona bağlı olan əlaqəli qurumların de-yure ləğvi də keçmiş Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq gündəmdən tamamilə çıxarılması demək idi. Bu günlərdə Minsk qrupunun ləğvi isə bir daha təsdiq etdi ki, artıq Ermənistandakı revanşistlərin, onilliklər ərzində işğalçılıq siyasətini dəstəkləmiş qüvvələrin, erməni lobbisinin istinad edəcəyi heç nə qalmayıb.

Beləliklə də, ABŞ-də əldə olunan razılıqdan sonra Ermənistan rəhbərliyinə bir daha bəlli oldu ki, sülhdən başqa çıxış yolları yoxdur. Cari ilin avqust ayından başlayaraq rəsmi İrəvanın bu istiqamətdə atdığı addımlar da göstərir ki, ölkə rəhbərliyi sülhə yönəlik təbliğat kampaniyasını davam etdirir.

Təbii ki, regionda sülhün yaranması hər iki tərəfin mənafeyinə xidmət edir. Əgər sülh müqaviləsi imzalanarsa, hər iki ölkəyə ilk növbədə iqtisadi dividendlər gətirə bilər.

Bütün bunlar isə Azərbaycan diplomatiyasının ardıcıl və məqsədyönlü siyasətinin nəticəsidir. 2020-ci ildən sonra yaranan reallıqlar ölkəmizin yalnız hərbi üstünlüyünün deyil, həm də siyasi gücünün ifadəsidir. Prezident İlham Əliyevin ardıcıl sülh təşəbbüsləri bölgədə uzun illərdir davam edən hərbi münaqişəni dayandırmaqla yanaşı, qarşılıqlı etimadın əsasını qoydu.

Dekabrın 4-də Almaniya Federativ Respublikasının Kansleri Fridrix Mertslə Prezident İlham Əliyev arasında aparılan telefon danışığı zamanı da sülh gündəliyi müzakirə mövzusu olub. İlham Əliyevə zəng edən Fridrix Merts ilk növbədə Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülh gündəliyinin irəli aparılması istiqamətində əldə olunmuş nailiyyətlər münasibətilə təbriklərini çatdırıb. Kansler Almaniyanın regionda sabitliyi dəstəklədiyini vurğulayıb.

Təbriklərə görə minnətdarlığını bildirən İlham Əliyev Azərbaycanın regional sülh təşəbbüslərinin müəllifi olduğunu qeyd edib. Prezident ölkəmizin regionda davamlı sülhün təmin olunması və möhkəmləndirilməsi istiqamətində səylərini bundan sonra da davam etdirəcəyini bildirib.

Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatının (ATƏT) Nazirlər Şurasının Vyana şəhərində keçirilən 32-ci iclası çərçivəsində Gürcüstanın xarici işlər naziri Maka Botçorişvili ilə görüşdə də sülh gündəliyindən söz açıb. Nazir Ceyhun Bayramov Vaşinqton sammitindən sonra sülh prosesi ilə bağlı ətraflı məlumat verib. Vaşinqtonda əldə olunmuş razılıqların regionda sülh gündəliyinin irəlilənməsi baxımından mühüm dönüş nöqtəsi olduğu vurğulanıb, ölkəmizin proses çərçivəsində gözləntiləri diqqətə çatdırılıb.

Xatırladaq ki, ötən həftə Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan Tbilisi səfəri çərçivəsində Gürcüstan parlamentinin sədri Şalva Papuaşvili ilə görüşdə sülh danışıqlarından söz açıb. O qeyd edib ki, Ermənistan ilə Azərbaycan arasında Vaşinqtonda başlanmış sülh danışıqları artıq bir sıra praktiki nəticələr verib və yekun sülh sazişinin imzalanması ilə bağlı danışıqlar aparılır. XİN başçısının sözlərinə görə, Cənubi Qafqaz regionunda gərginlik dövrü başa çatıb və regiona böyük fayda gətirəcək yeni imkanlar erası başlayır.

Prezident İlham Əliyev sentyabrın 25-də Nyu Yorkda BMT Baş Assambleyasının 80-ci sessiyasında dünyanın ən böyük təşkilatının ali kürsüsündən Azərbaycanın sülh gündəliyini bir daha təqdim edib: "2020-ci il noyabrın 10-u Ermənistanın kapitulyasiyası və təqribən 30 ilə yaxın işğaldan sonra Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası kimi tarixə düşdü. Azərbaycan Zəfər müharibəsindən dərhal sonra ərazi bütövlüyünün və suverenliyin qarşılıqlı şəkildə tanınması əsasında Ermənistanla münasibətlərdə yeni səhifə açmağa hazır olduğunu bəyan etdi. Biz beynəlxalq hüquqa əsaslanan beş təməl prinsip irəli sürdük, sülh müqaviləsi layihəsini təqdim etdik. Daha sonra layihə mətni üzrə 2022-ci ilin oktyabrından 2025-ci ilin yayına qədər davam edən danışıqlar prosesi bizim təşəbbüsümüzlə başladı. Müxtəlif təxribatlara baxmayaraq, danışıqlar yalnız ikitərəfli əsasda aparıldığına, hər hansı bir kənar müdaxilə olmadığına görə müsbət nəticələr verdi".

Prezident bu il avqustun 8-də Vaşinqtonda keçirilən görüşü də dəyərləndirərək bildirdi ki, Ağ Evdə ABŞ, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin iştirakı ilə Azərbaycanın və Ermənistanın xarici işlər nazirləri sülh müqaviləsinin mətnini paraflayıblar. Həmin gün Azərbaycan Prezidenti və Ermənistanın Baş naziri Birgə Bəyanat imzalayıblar. ABŞ Prezidenti Donald Tramp da buna şahid qismində imza atıb.

İlham Əliyev bir daha bəyan edib ki, regional bağlantılar davamlı sülh istiqamətində baxışlarımızın əsasını təşkil edir. Vaşinqton sammitinin mühüm nəticələrindən biri də Zəngəzur dəhlizindən maneəsiz keçidi təmin edəcək və regional bağlantıları möhkəmləndirəcək "Beynəlxalq Sülh və Rifah naminə Tramp Marşrutu"dur: "Vaşinqton sammiti həmçinin Azərbaycan-ABŞ münasibətlərində yeni mərhələnin başlanmasına işarədir. Azərbaycanla Birləşmiş Ştatlar arasında Strateji Tərəfdaşlıq Xartiyasının hazırlanması məqsədilə Strateji İşçi Qrupunun yaradılması haqqında iki hökumət arasında Anlaşma Memorandumunu Prezident Donald Tramp ilə birgə imzaladıq. Bu, siyasi, iqtisadi, enerji, regional bağlantılar, müdafiə, təhlükəsizlik və digər sahələrdə tərəfdaşlıq üçün yeni üfüqlər açır".

Artıq demək olar ki, Cənubi Qafqaz regionunda gərginlik dövrü bitməkdədir. Tərəflər qarşılıqlı maraqları və təhlükəsizlik məsələlərini ön planda tutaraq, daha sülhsevər və konstruktiv yanaşmalar seriyasını həyata keçirməlidirlər. Azərbaycan öz gücünü və təsirini artırmaqla, həm regionda, həm də beynəlxalq aləmdə daha böyük rol oynaya bilər. Yalnız davamlı diplomatik səylərlə Cənubi Qafqazda real sülhün və sabitliyin təmin olunması mümkündür.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2025.- 9 dekabr (№259).- S.9.